

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

od novega leta:

za celo leto K 20.—
» pol leta » 11.—
» četrť » 6.—
» 1 mesec » 2.—
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 20 v, med besedilom po 40 v za 1 cm² vsa kokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 30 v, za parte, zahvale in izjave po 40 v za 1 cm². — Za male oglašje se plačuje po 10 v za besedo; debelo tiskano 20 v vsakokrat; minimum 2 K.

Za izvestilo pri upravnistvu 1 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravnistvo lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXVIII.

Prevalje, 25. decembra 1919.

Št. 36

Tone Gaspari: **Božične in novoletne pesmi.****Polnoč.**

Počasi

mali kazalec tiplje v polnoč,
v temi išče si pota in cilja —
in ne odneha prej, ne omaga,
da nas zakliče k zmagi pojoc . . .

O bratje,
smo našli vseh domov naših ključ?
Pred nami iskanja še dolga je milja,
ne vidimo tihih, brezkrvnih še gruč —
v trpljenju prelita pa vsaka njih sraga
nam sveti v daljavi kot jutranja luč! —

Pogovor.

Vsi otroci v krogu na peči sedi.
Trem najmanjšim živo oči žare,
trem večjim v radosti lica plantijo,
najstarejši pa pripoveduje smeje:

„Takó nam je pravil gospod učitelj Kos —
Ob Dravi navzgor pripelje se na saneh
Novo leto
v ovčji kožuh odeto,
na kožuhu se riše pisanih rož nasmeh —
za njim dvanajst težkih voz,
z najboljšim naloženih;
spredaj na vozu mladenič krepak
nosi na zlatem papirju imena naša,
in vsak,
ki ga po naše vpraša
dobi nekaj prelega v dar —“

„Ivan, kaj boš ti dejal?“

„Jaz? — Pozdravljeni!“

„In ti, Ciril?“

„Se jim bom nasmejaj!“

Bog vas živi, junaki!“

„In ti, Matevž?“

„S polhovko in slovenskimi znaki
jih pristrčno pozdravim, naše brate!“

„Saj res, saj res, Matevž!“

Pa nam lepo odzdravijo,

pa nas povabijo

v svate —

— mmm — —“

Novoletna.

Klic od morja trka na tržaška vrata:

„Hej, odprite, da pokažemo skozi mesto
tja na sever solnčnočisto cesto,
ki jo vsem prinaša nova zarja zlata.“

Tam ob Savi, Dravi polja so bogata,
srca bijejo v ljubezni bratski zvesto,
vriski, milo petje so oglašča često,
da napolnjena sta ž njimi hrib in trata . . .“

Klic od morja! Čuj, valovi silni vrejo,
zarje luščijo se sveže iz zapada,
s hrepenjem vročim v naše kraje zrejo. —

Nova doba! Oj, devojka črnooka, mlada,
pridi skoraj, da nam upi ne umrejo,
da te pravočasno rešimo propada! . . .

Božične misli.

Takrat, ko je bila noč najbolj temna, ko so
tiščali okovi najhuje in stiskali hlapeča grla ožje
in ožje in tiščali tilnike neusmiljeno k tlom, ta-
krat se je rodil v jaslih v Betlehemu On. In
bil je slabotno, drobno dete — in bil veliki, mo-
gočni Bog.

Zasvetile so zvezde na nebu, bile zvezde
vodnice, zažarela je zarja in zaplamtelo je solnce,
padli so okovi, hlapeča prsa so zadihala svobodo,
žejna usta so požirala slastno, tlačeni tilniki so
se dvignili in se je vzdignil pogled, v temi in
mraku blodeč, in zakoprnel kvišku, v jasno,
svetlo nebo.

Poklekali so predenj, ki je bil borno dete;
klicali so mu iz radostnih src, ki je bil veliki
Bog: Ave, ave, ave!

Pozdravljen iz dna duše, ranjene stokrat,
trpinčene do golgotških muk, mračne in obupane
bolesti in zaničevanja, pozdravljen: Luč, svoboda,
ljubezen!

V davoriji donijo akordi v srcu in se topijo
v sladkih nijansah božične pesmi miru in rastejo
v mogočen krik strtih verig in osvobojenih suž-
njev: Mesija! Rodil se nam je Mesija!

Pozdravljen — Mesija naš! V znamenju
življenja Te pozdravljamo, umirajoči, na smrt ob-
sojeni — v znamenju svojega velikega dneva:
Mesija, novorojeni . . .

**In si Mesija, Ti — naše življenje,
naš veliki dan, naša svoboda, naše edin-
stvo . . .**

Krvoločni Herodeži so planili po Tebi, da
Te strejo v prah in kri. A glej! V prah in
kri se bodo zgrudili oni, Tebe ne uničijo, Mesija,
ker si v naših dušah, ker si s krvjo zapisan v
naša srca, ker si velik in nepremagljiv.

* * *
Verovali smo v Te v svojih srcih, ko usta
niso smela izgovoriti Tvojega imena, nosili smo
Te v svojih dušah, ko Te ni smel razodeti noben

pogled. In čakali smo, in upali smo z velikim
upanjem, kot upamo v noči, da pride za njo dan.
In zasvetil je dan! V veliki slovanski duši
smo upali nanj . . . Prihaja — pride!

In dan slovanstva z vso silo svoje božan-
stvene ideje raste, v ognju krvavih zubljev, v
sluzi in blatu tlačeni množic, in z njim vstaja
naš Mesija, raste vedno silneje v donu božičnih
melodij: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“

Slovanski dan — padlo je romanstvo s svojim
sirovim suženjstvom, padlo germanstvo s svojim
kalturim tlačanstvom — iz krvi se poraja slo-
vanstvo in svita njegov dan v velikem programu
socialne pravičnosti . . .

Pozdravljen, novorojeni Mesija, v znamenju
naše svobode pozdravljen, v znamenju našega
slovanstva, v znamenju velike slovanske socialne
naloge — pozdravljen Mesija, Ti sam: naša svo-
boda, **naša svoboda slovanska, naše veliko
poslanstvo!**

V zvoku božične pesmi pozdravljen:

„Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje . . .“
F. S.

Iz republike Avstrije.

Draginja v Avstriji. Dunajska „Arbei-
ter-Zeitung“ z dne 5. dec. 1919 poroča: Komaj
da moramo kak živež dražje plačevati, že nam
napovedujejo novo podražitev. Meso, tobak, elek-
trična železnica so se podražili in že govorijo o
podražitvi kruha in moke, akoravno država
izdaja neznanske zneske, da lahko živila ceneje
oddaja. Za krušno moko in za moko za
kuho plačuje država mesečno 258 mili-
jonov po vrhu, torej dnevno 86 milijo-
nov kron. V Nemški Avstriji je 65 milijonov
prebivalcev, to pomeni, da daje država
vsakemu človeku 130 vinarjev na dan
in družini, ki šteje 5 članov, približno
195 kron na mesec zastonj. Kruh namreč
pod lastno ceno oddaja. Na leto pa izda država

za to, da prodaja lahko kruh ceneje, 3100 mili-
jonov kron. Vsi direktni in indirektni davki pa
znašajo komaj 1266 milijonov kron. Obresto-
vanje vojnega dolga zahteva letnih
1074 milijonov.

Vzrok te neznosne draginje je, ker
avstrijska krona ničesar ni vredna.

Koliko so v Avstriji pridelali žita?

Na soc. dem. strokovnem kongresu na Dunaju je
govoril Eldersch o prehrani v avstrijski republiki.
Posejali so 1.1.650.000 hektarov zemlje, ki je
rodila 600.000 ton žita. 400 g računajo dnevno
za tiste, ki se sami preskrbijo z živežom, 1.279.139
je takih. Ti potrebujejo 206.000 ton. Za setev
morajo hraniti 130.000 ton. Predpisano je bilo, da
bi morali kmetje oddati 180.000 ton, ker pa je po
nekod toča pobila, so znižali oddajo na 177.690 ton.
Toliko bi morali nemškoavstrijski kmetje oddati
žita. Pa veste, koliko so ga do sedaj oddali?
Samo 64.766 ton, komaj tretjino. To se je zgo-
dilo vsled tega, ker prekupovalci za žito več pla-
čujejo kakor država. V lastni državi ostane za
splošno prehrano 177.000 centov, ljudstvo pa po-
trebuje 595.919 ton, kontingent žita je 160.000
ton — za to morajo 435.919 ton moke ali
488.354 ton žita iz inozemstva uvoziti.
S čim pa bodo plačali?

Krompirja so v Avstriji pridelali 85.304
železniških vozov. Kmetje sami ga rabijo 78.138
vozov, ostane jih še 7165 za prehrano. Če dobi
vsak, ki ni sam pridelal krompirja 60 kg na leto,
ga potrebujejo še 34.410 vagonov; če pa dajo
vsakemu po 100 kg na leto, pa 57.350 vagonov.
S čim pa bodo plačevali? Ali imajo toliko soli?

Koliko mesa rabi Avstrija?

Če da Avstrija na teden $\frac{1}{8}$ kg mesa osebi, ga ji pri-
manjkuje 29.064 ton, če da $\frac{1}{4}$ kg na teden in
osebo, ga manjka 74.424 ton. Kako to? 2×29.064
ni 74.424! Pri prvi svoti je vračunano že to,
kar dežela sama da. Spomnili smo se ob tej
priliki izreka prejšnjega notarja v Dobrli vasi:
„Ja, wer wird den zahlen?“ Kdo pa bo plačal?
Amerika je posodila Avstriji 48 milijonov dolar-
jev, a ta kredit bo kmalu porabljen in sedaj
spet prosijo antanto za posojilo.

Mleka primanjkuje Avstriji na mesec 30 do
37.000 litrov in dobijo samo otroci in bolniki ne-
kaj maleda.

Masti primanjkuje 41.640 ton, če dajo osebi
12 dek na teden, če dajo pa 20 dek na teden,
pa 71.016 ton. Krapov in flancatov ne bodo
mogli peči.

Razložili smo te številke možu, ki še vedno
sili v Avstrijo, pa je rekel: „Pri moj Dunaj, po-
tem sem pa že rajši še v Jugoslaviji.“ Poročilo je
posneto po predavanju soc. demokrata Elderscha,
ki ga je imel na Dunaju. Objavljeno je v „Ar-
beiter-Zeitung“ z dne 5. dec. 1919.

„Unsere Ernährungsschweingereien.“

Oberkärntner Volkszeitung z dne 4. dec.
1919, nemškonacionalen list, ki izhaja v Be-
ljaku, piše: „Wenn von der Kriegsgetreide-Ver-
kehrsanstalt mitgeteilt wird, daß wir infolge
Mehlmangel gezwungen sind, um teures Geld
auch minderwertige Ware zur Herstellung des
Brottes zu verwenden und daher auch Reismehl,
welches einen etwas dumpfigen und modrigen
Geruch besitzt, in Anspruch genommen werden
muß, so hat sich die arme, an Not und Entbeh-
rungen gewöhnte Bevölkerung gewiß damit ab-
gefunden und nimmt mit dem Brote fürlieb, auch
wenn es bitter schmeckt und alle möglichen Be-
schwerden verursacht. Aber alles hat seine
Grenzen. Vor uns liegt eine Mehlprobe . . . Daß
es tatsächlich eine Schweingereien ist, was den
Bäckern zur Verarbeitung zugemutet wird, soll
die oberflächliche Beschreibung dieser Mehlprobe
dartun. Außer dem Verwesungsgeruche, der dem
Mehle anhaftet, finden wir in demselben verfaulte
Jutefetzen, Zigarrenstummel, Rattendreck, Käfer-

larven, in Folge der Mäuse- und Rattentätigkeit und deren ungenierter Exkrementenablagerung ganze Ballen und Brocken zusammengeklebten Mehles, welches natürlich vom Bäcker erst zerkleinert werden müßte, um zu Teig zu werden. Das Aussehen des Mehles gleicht geriebener Baumrinde und der Geruch desselben ist, wie schon erwähnt, ähnlich der Erde, die bei Leichenausgrabungen zutage kommt. Diese Mehlprobe ist zu jeder Zeit in unserer Schriftleitung zu besichtigen" itd. Ker v jugoslovanski prehrani nimamo strokovnih izrazov za tako krušno moko, smo objavili to novico v nemškem jeziku, kar bodo bralci razumeli, ker so nam prejšnje nemške šole vteple toliko nemščine v glavo, da te izraze za silo razumemo in da sedaj vemo, kako moko dobivajo Beljačani in Celovčani, katerim bi radi voščili dober tek, pa ne maramo biti hudobni.

Ali bo Avstrija dobila kredita? Iz Pariza poročajo, da je vrhovni svet že sklenil sprejeti avstrijskega kanclerja z državnimi tajniki, ki naj bi poročali tam o obupnem položaju. Toda kako bo s kreditom, še ni znano. V Ameriki je kriza. Amerika noče stalno v evropskih zadevah intervenirati in ameriška država noče stopiti s privatno osebo v gospodarsko konkurenco. Kredit naj bi dajale banke. To pa zopet ne odgovarja zahtevam mirovne konference. Zato „Arbeiterwille“ z dne 7. dec. jako pesimistično presoja gospodarski položaj Avstrije.

Vabilo na naročbo.

Vse cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v letu 1920. Koroški Slovenci, zavzemite se za svoje staro glasilo, ki zastopa koristi in težnje koroških Slovencev, kar najbolj mogoče.

Politični dogodki minulega leta, preganjanje nemške koroške vlade v Celovcu, ki je spomladi naš list popolnoma zatrla, in preselitev tiskarne Družbe sv. Mohorja iz Celovca v Prevalje so povzročili, da „Mir“ v preteklem letu ni mogel tako redno izhajati, kakor je imel namen. Nadejamo se pa sigurno, da v prihodnje ne bomo imeli več takih neprilik.

Z naročnino zaostale naročnike vljudo prosimo, da storijo svojo dolžnost brez odlašanja. List nas stane mnogo denarja in se morajo stroški zanj redno plačevati.

Vsled ponovnega zvišanja cene za papir in tiskarniških stroškov smo prisiljeni naročnino zopet zvišati s 1. jan. 1920, in sicer stane „Mir“:

za celo leto . . . K 20.—
za pol leta . . . „ 11.—
za četrt leta . . . „ 6.—
za mesec . . . „ 2.—

Prijazno opozorimo, da je treba naročnino vedno plačati **vneprej**.

Prosimo, da se pri vplačilih zapiše na položnico ali nakaznico razen natančnega razločnega naslova, na katerega prejema naročnik list, tudi tista številka, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovnega ovitka nad imenom naročnika, da vemo komu je zapisati prejeti znesek in se tako izognemo neljubim pomotam.

Kdor list **nanovo** naroči, naj posebno zapiše, da je **nov** naročnik.

Pri preselitvah ali premestitvah naj se naznani poleg novega naslova tudi stari naslov, da ne bi pomotoma posljal lista na dva kraja.

Današnji številki „Mira“ smo priložili položnice za vplačilo naročnine.

Uredništvo in upravnništvo „Mira“.

Dnevne vesti.

Slovo g. urednika Smodeja. Gospod urednik in poslanec Fr. Smodej nam je izročil lep članek o Srbih, ki smo ga radi pičlega prostora morali odložiti za prihodnje številke. Na koncu spisa pravi:

S temi vrsticami sem hotel čitatelja „Mira“ nekoliko seznaniti s Srbi, kolikor je to na tako skromno omejenem prostoru v „Miru“ sploh mogoče. S tem se pa hkrati tudi poslavljam od tako dragega mi „Mira“, ki sem ga vodil enajst let. Ni lahko to slovo! Saj sem položil v naše glasilo mnogo duševnih sil prve moške dobe, z ljubeznijo sem ga negoval in v njem postavljaj koroškim Slovincem branik v težki borbi za svobodo. Iskrena prijateljska vez in čut hvaležnosti napram premnogim sotrudnikom „Mira“ mi dela slovo še težje! Vsem prisrčna zahvala! Čeravno me je usoda ali božja volja, kakor vedno v celem življenju, tudi sedaj postavila na mesto, po katerem nisem hlepel, ostanem „Miru“ vsikdar goreč prijatelj in po možnosti sotrudnik. Vsem sotrudnikom, prijateljem in naročnikom „Mira“ najudanejšje pozdrave!

Fr. Smodej.

Redka slavnost. Gospod Ivan Kolenc, tehnični vodja tiskarne Družbe sv. Mohorja, je praznoval te dni 36 letnico svojega službovanja v tem podjetju. Ob tej v današnjih časih gotovo redkejši slavnosti kličemo slavljencu: Na mnoga leta!

Prevalje. Umrla je Repasova mati, zelo marljiva in spoštovana gospodinja. N. p. v. m.!

Koroško Korošcem! Slovensko Koroško slovenskim Korošcem! Nemško Koroško pa Nemcem! Koroška zemlja je slovenska zemlja, del pa je nemški. Slovenska Koroška je naša in mora naša ostati. Nemško Koroško pa naj imajo Nemci. Cel svet se smeji, ko Celovčani ustvarjajo nov narod — Korošce. Korošci smo po deželi, v resnici pa smo Slovenci in Nemci. Slovenci vkup, Nemci vkup, pa bo mir!

Smarteta pri Trušnjah. Našemu gosp. nadučitelju je umrla žena v najboljši dobi. — Iskreno sožalje!

Popravek. V članku: Kaj smo prodali avstrijski republiki? v 35. št. „Mira“ se je vrnila napaka. 1 tona = 1000 kg, zato smo prodali po pogodbi z dne 18. januarja t. l. Avstriji 50.000 kg fižola in ne 500.000 kg. Istotako mora stati malo nižje 1 tona = 1000 kg.

Darilo za božičnico. Za božičnico na koroških šolah so nabrale gojenke zasebnega ženskega učiteljskega šolskih sester v Mariboru 1600 K in šolskih potrebščin, Cirilova tiskarna v Mariboru pa 72 svinčnikov in drugih šolskih potrebščin. V imenu mladine srčna hvala!

„Koroški konvikt“ v Kranju. Slovenski koroški dijaki so letos zleteli proti jugu; niso hoteli več zahajati v nemško gimnazijo v Celovcu, kjer so v zadnjih letih bili dovolj ponižani, teptani, zaslužnjeni. Tam za Karavankami so se ustavili. Pripravili so jim skrömen dijaški dom v sirotišnici č. g. dekana Antona Koblarja, velikega prijatelja koroškega dijaštva. Krstili so svoj dom: „Koroški konvikt“. 29 jih je tam na stanovanju in hrani. Kot sinovi revnih starišev, katerim je v koroških bojih bilo večidel posestvo oplenjeno, dobivajo tam po znižani ceni stanovanje in hrano. „Koroški konvikt“, ki je v teh trdih časih prevzel skrb za koroške dijake, priporočamo blagohotni podpori vseh rodoljubov po vsej Sloveniji.

Koroški študenti v Kranju. Čez gore je nas peljal pot v Kranj — in mladi, veseli pridemo spet čez gore k Tebi, koroška domovina, ob božiču. Vam vsem, ki imate dobre srce in radodarno roko za nas, nosimo voščila s seboj. Vsem našim blagim dobrotnikom širom slovenske Koroške srečen božič! Leto 1920. naj pa koroškega Slovenca za vedno zjedini s troimenskim narodom jugoslovanskim! Pozdravljena Koroška!

[Koroški študenti v „koroškem konviktu“, Kranj.]

A, tako! Zaupnik Nemcev v Celovcu se je izrazil o nemških plakatih, ki jih tihotapijo k nam, sledeče: „Te letake moramo radi tega razširjati, da se upre prebivalstvo proti jugoslovanskim oblastim in jih dejansko napade. S tem bomo antanti dokazali, da se ljudje upirajo SHS vladi.“ Ko bi vedeli v Celovcu, da si v Velikovu in Borovljah netimo peči z nemškimi letaki, — slab papir imajo in nočejo goreti — bi drugače sodili o papirnati nemški vojski. To izjavo pa si bomo zapomnili in bomo že vedeli, kaj imamo storiti.

„Mirni Celovec.“ Znano je, da v Celovcu vre; ljudstvo je silno nezadovoljno, ker primanjkuje živeža. Prišlo je tako daleč, da so imeli Angleži in Lahi pripravnost (Bereitschaft). Pa tudi naše čete opazujejo razvoj v plebiscitnem delu in so na vse pripravljene, saj more v avstrijski republiki vsak dan priti do nemirov. Obupani bi lahko vdrli v naš okraj. Čudno se nam je zdelo, da smo sredi preteklega tedna parkrat slišali iz Celovca močno pokanje. In kaj je bilo? — Nemci so se zbalili in so v št. Petru pri Celovcu razstrelili vso municijo.

„Freie Stimmen“ so se debelo zlagale. „Freie Stimmen“ poročajo v št. 283, z dne 14. decembra t. l., da je bil velikovski okrajni glavar dne 4. t. m. pri nekem zborovanju v Grabštajnu ter mu očitajo, da se je tam lagal, da v pasu A sploh ne bo glasovanja. Kakor se nam poroča, vladni tajnik Kakl, vodja glavarstva v Velikovu, takrat sploh ni bil v Grabštajnu, ter je vsebina poročila v „Freie Stimmen“ izmišljena in kakor je že navada tega lista, nesramno obrekovanje. Poročevalec „Freie Stimmen“ je čisto navaden podel človek, bržkone ravno isti, ki večkrat piše v nemške liste in ki se bo v kratkem radi hudodelstva še pred našim sodiščem zagovarjal.

Rop, uboj, tatvine, glad. Če čitamo nemške liste iz Celovca, se nam čudno zdi, da prinašajo vsak dan poročila o različnih nasilstvih, ki se gode v nemškem delu Koroške. Rop, uboj, tatvine so na dnevnem redu. Če primerjamo mirno in varno življenje v pasu A, moramo pač

reči: Hvala Bogu, da nismo v Nemški Avstriji, kjer je rotil Volkswehr takšno surovost med ljudstvom, da bo še dolgo trajalo, da se bo tam ljudstvo pomirilo, ali pa sploh ne, ker glad lomi železni grad, in glad je v Nemški Avstriji velik.

V Celovcu sta se pogovarjala dva Nemca, zakaj naj pride slovenski del Koroške pod Nemško Avstrijo. Prvi je rekel: Se bomo vsaj 1 dan nasitili, ko bomo zasedli velikovski okraj, saj so Slovenci poskrbeli za dovolj potrebnih živil.“ Drugi je bil Volkswehrovec in ta je rekel: „Taktkrat bomo spet imeli denar,“ mislil je rop in rekvizicije.

V Celovcu kupujejo Lahi, kar morejo dobiti. Lira je seveda več vredna kakor avstrijska krona. V Avstriji pa se vse trga za „dobro valuto“.

Tečaji za analfabete, to so take ljudi, ki ne znajo ne čitati ne pisati, se vrše v Zagrebu. Tečaji se vrše v šolah in tovarnah. Poučujejo učitelji ter vseučiliščniki. Uspeh je ugoden.

Podraženje časopisja v Zagrebu. Zveza lastnikov in izdajateljev zagrebških listov je sklenila, da vsled podraženja papirja zviša k novemu letu cene listov.

Dopisi.

Škocijan v Podjuni. Velikovčan nam piše: Dne 7. t. m. nisem vedel, kaj bi počel, pa jo mahnem v Škocijan. Grem v šolo, kjer je bilo zbrano staro in mlado. Miklavž je delil darove mladini in odraslim, parkelj pa je razsajal in kaznoval hudobneže. Ko je odšel Miklavž, jo škocijanski pevci vderejo v Picejevo gostilno. Tam so lepo in ubrano zapeli nekaj narodnih pesmi. Občudovali smo, da so se v kratkem času naučili toliko lepih popevk. Priznanje fantom in pevovodji, višjemu poštarju Ravniharju, ki jih vadi v petju! Slišimo tudi, da žene in dekleta nočejo zaostati za možmi in fanti in da tudi nekaj pripravljajo. In ko bom o ženskih načrtih kaj več izvedel, vam zopet hitro poročam. Zdravi!

Borovlje. Vsak dan se bolj čudimo, da smo še v Borovljah. Vsaj meni se tako godi. Ko zjutraj odprem oči, najprej pogledam in potipam okrog sebe in se pocukam za nos. Kaj bi to bilo, če bi naenkrat kak krofast volksverovec tam-le z Grobniškega polja namesto mene brumnega Slovenca ležal v moji postelji? Vi se čudite, da pridem na take misli? Jaz prav nič. Neumnost je nalezljiva. Kaj, če bi se je še jaz nalezal od boroveljskih purgarjev in nemških trobentarjev. Kolikokrat pa smo že bili onkraj Ljubelja? Zelo blagohotno nam podaljšujejo rok: enkrat 5. 11., potem 16. 11., potem nam dajo še 14 dni časa. Sedaj čakajo samo še na to, da bo sneg globoko zapadel, da ne bomo mogli čez Ljubelj. Kakor miši nas bodo ujeli. Ja, ja, če bi bili nemškutarški jeziki kanoni in nemškutarški možgani „pulver“. Pa je Bog le pametno naredil, da jezik ni kanon in možgani ne smodnik, drugače bi z njimi lahko napolnili vse 30 cm možnarje, če jih je Avstrija še kaj rešila, pa bi te robe še ostalo, da bi lahko napolnili vse jugoslovanske magacine. Včasih mi pride na misel: kaj, če bi jugoslovanski špeh in moka kvarljivo vplivala na razvoj pameti? Če človek dobi „Herzverfettung“, zakaj bi ne mogel dobiti tudi „pametverfettung“? Mislím, da bo to najboljša rešitev: „pametverfettung“ morajo imeti vsi, ki so s trebuhom v Jugoslaviji, s srcem in dušo pa v Avstriji. Zato pa bo samo eno zdravilo. Recept dajejo Nemci: den Brotkorb höher hängen! Samo dve uri daleč jim je treba iti, pa so v najboljšem sanatoriju za „raztolščevanje“. Če bi vendar šli! Kdo pa jim brani? Brez tega bodo tudi lahko prišli čez črto. Pa ne grejo, še kar jih je odšlo, prihajajo nazaj. Je pač dobro, če je trebuh v Jugoslaviji. (Isto velja tudi za gotove Prevaljčane in Mežiško dolino. Opomba Jožeta.)

Bistrica v Rožu. Soc. demokrati so sklicali dne 7. dec. javen shod. Nemškutarji so porabili priliko in so vplivali na govornico Ado Kristan, da je govorila nemško, ker, kakor so ji zatrjevali, razumejo naši ljudje bolj nemško kot „kranjsko“. Resnica pa je, da sta gg. Mihevc in Golouh imela že več shodov, govorila sta vselej slovensko in ljudje so ju dobro razumeli. Konstatiramo, da je nemškutarjem na tem shodu služil nemški jezik kot propaganda za Nemško Avstrijo. Tisti pa, ki je govornico tako nesramno informiral, spada zaradi svoje tajne hujskarije že zdavnaj v nemško Avstrijo.

Sele. Naš veliki oltar je v adventu zablščal v novi krasoti. Prenovil ga je in pre naredil tabernakelj podobar Josip Grošelj iz Selc na Gorenjskem za primeroma nizko ceno. Priporočamo tega mojstra za cerkvena dela.

Fran Sušnik:

Božični sen.

Samotna je cesta o polnoči in temne so smreke in lipe na Gosposvetskem polju.

Ali te ni strah, vila gosposvetska? Pod stlačeno, pomandrano rušo so grobovi. Med smrekami je spomenik, siv in zgolodan od časa in vremena.

Ali te ni strah? Vstajajo duhovi o polnoči in cesta, z drobnim kršcem posuta, tajno odmeva njih korakov. In vpijejo smreke in se vijejo v vrhovih in spomenik se drobi in ruši.

Kaj ti ni miru o polnoči, ko ugašajo okna in svetijo zvezde, ko dremljejo polja in sanjajo gozdovi in tožijo samo ciprese?

Temna je noč; ali čakaš dneva?

* * *

Kako je jasna noč! Ivje seva na vejevju, stren se blešči v nebrojnih kristalih, azur je prelesen v milijonih svetlih očesc. Tako je, kot bi lizali rdeči zublji po svodu, kot bi se nebo odpiralo, kot bi v fanfarah donela velika pesem božične noči in drhte iskala pota v človeške duše, nosila evangelij v srca in blažila gube, trla okove in dvigala misli.

„Mir ljudem na zemlji...“

Polnoč je. In ni strahu.

Polnoč je — in je lepše kot poletnega dne o poldan, ko je solnčna obla največja, ko se ziblje valovje zlatega klasja.

In drhtijo srca kot v omotični sreči in srkajo žejno pesem miru in ljubezni in bratstva.

In je pesem, kot doslej nikdar umljena, sladka.

„Mir ljudem na zemlji...“

Človek! — In kot človek — brat...

* * *

Samotna je alėja preko Gosposvetskega polja, samotni je spomenik naših grobov v senci smrek in lip.

A ni več strah o polnoči. Spijo grobovi in se ne dramijo več, spi vila gosposvetska in ne toži več, ne kliče več, ne čaka več dneva in — osvete.

V rahlih akordih doni pesem, doslej še nikdar pojmovana v svoji globini: mir ljudem, ki so dobre volje!

In svita po grebenih zora, in vstaja za gorami dan —

In dan je bratstvo, in v bratstvu — svoboda.

Anatole France:

Maša duhov.

(Iz francoščine preložil dr. Janko Kotnik.)

Nastopno pripovedko mi je pripovedoval cerkovnik cerkve sv. Evlalije v Neuville (Novem mestu) lepega poletnega večera pri čaši rujnega vinca, ki ga je pil v spomin enega izmed svojih dobrih prijateljev, katerega je ravno to jutro izročil črni zemlji.

„Moj rajni oče“ — tako je pripovedoval cerkovnik — „je bil po poklicu grobar. Bil je to človek zelo veselega srca, kar je gotovo pripisovati njegovemu poklicu, ker opazati je, da so ljudje, ki delajo na pokopališču, vedno dobre volje. Smrt jih nikoli ne plaši; sploh nanjo niti mislijo ne. Jaz, ki vam to pripovedujem, gospod, grem po noči na pokopališče ravno tako mirne duše, kakor v gostilno „k belemu konju“. In če slučajno srečam kakega duha, se radi tega prav nič ne vznemirjam, misleč si, da hodijo najbrže mrtvi ravno tako po svojih opravkih, kakor jaz po svojih. Saj dobro poznam navade mrtvih in njihov značaj. Znale so mi v tem oziru stvari, ki jih niti duhovniki ne vedo. Ako bi vam hotel vse pripovedovati, kar vem, bi se mi zelo čudili. Toda pravijo, da ni dobro vsega pripovedati in moj oče, ki je zelo rad pravil pripovedke, nam niti dvajseti del tega ni odkril, kar je vedel. Zato pa je čestokrat ponavljal iste pravljice, in kolikor vem, je pravil dogodek o Katarini Fontaine najmanj stokrat.“

Katarina Fontaine je bila stara gospodična, katere se je spominjal še izza svojih najmlajših let. Ne bi se čudil, ako bi se še danes kak starček v našem kraju spominjal njenega imena, kajti Katarina je bila poštena in vsepovsodi znana, čeprav revna gospodična.

Živela je tam na oglu Nunske ulice. Tam se nahaja stolpič, ki ga še lahko vidite in ki pripada stari, danes napol razrušeni hiši, ter gleda na vrt Uršulink. Na tem starem zidovju so še danes razne slike in nadpisi. Rajni župnik sv. Evlalije, gospod Levasseur, je trdil, da je tam v latinskem jeziku napisano, da je ljubezen močnejša od smrti. Seveda treba razumeti, je dodal, ljubezen od Boga.

Katarina Fontaine je stanovala sama v tem skromnem stanovanju. Bila je čipkarica. Saj veste, da so bile včasih naše čipke zelo znane po svetu. Nihče ni poznaval ne njenih starišev, niti njenih prijateljev. Govorilo se je samo, da je v svojem osemnajstem letu ljubila plemiča Aumont-Cléry-ja, s katerim je baje bila tajno zaročena. Toda boljši ljudje temu niso hoteli verjeti, trdeč, da so to izmišljene govorice, katere izvirajo iz tega, ker je Katarina izgledala bolj kot kakšna imenitna gospa nego kot navadna delavka, in ker je ohranila pod svojimi belimi lasi ostanke svoje izredne lepote, ker je bilo njeno lice vedno zamišljeno žalostno, in še zaradi tega, ker je nosila na svojem prstu enega izmed tistih prstanov, katerim je zlatar vdela dve sklenjeni roki in ki so jih navadno takrat, v starih časih, nosili zaročenci.

Katarina Fontaine je živela sveto in pobožno. Vsako jutro je hodila v cerkev, in naj si je bilo vreme kakršnokoli, vedno je bila navzoča pri šesti maši v cerkvi sv. Evlalije.

Neke decembrske noči, ko je spala v svoji kamrici, jo naenkrat prebudi glas zvonov. Ni mogla dvomiti, da zvonijo že k prvi maši. Pobožna gospodična se takoj obleče in se poda na ulico, kjer je bila še temna noč, da se ni videlo niti ena hiša in niti enega žarka svetlobe ni bilo na črnem nebu. Globoka tišina je vladala v tej temi, da ni bilo slišati niti iz daleč pasjega laja, in da se je človek čutil ločenega od vsakega živega bitja. Toda Katarina, ki je poznala vsak kamenček, kamor je stopila s svojo nogo, in ki bi mogla z zavezanimi očmi najti v cerkev, je brez težave dospela na nasprotni vogel Nunske ulice, kjer zavija pot v farno cerkev. Prišedši na to mesto, je opazila, da so vrata cerkve odprta in da lije iz njih žarka svetloba prižganih sveč. Šla je naprej in ko je prestopila prag cerkve, je naenkrat bila sredi mnogobrojne množice, ki je napolnjevala cerkev. Toda niti eden izmed navzočih ji ni bil znan, in vsa je bila osupljena videč v tej množici črno, v žamet in v svilu oblečene ljudi, s peresi na klobukih, in s sabljami ob straneh, kakor je bilo v navadi v starodavnih časih. Bili so tamkaj visoki gospodje, z dolgimi palicami z zlatim ročajem in imenitne gospé s kodrastimi lasi in z draguljastimi zaponami. Vitezi sv. Ludovika so držali za roke gospe, ki so skrivale pod pahljačo svoje roznate lice, tako da je bilo možno videti samo napudrani senci in lepotilno mušico pod očmi. In vsi so se brez hrupa pomestili na svojih prostorih, tako da med hojo ni bilo slišati niti njihovega koraka na cerkvenem tlaku, niti šuštenja njihovih oblek. Na obeh straneh, okoli stranskih oltarjev, pa so stali mladi rokodelci, v rjavih jopičih, suknenih hlačah in belih nogavicah, držeč okoli pasu zelo lepe mlade deklice, s povešenimi očmi. Okoli kamna z blagoslovljeno vodo so bile kmetice v rdečih jopah in pisanih zateznikih, sedeče na tleh mirno in nepremično, za njimi pa so stali mladi fantje in z začudenimi pogledi sukali med prsti svoje klobuke. In vsi ti obrazi so bili kakor ovekovečeni v isti sladki in žalostni misli.

Katarina je pokleknila na svoje navadno mesto in videla, kako se duhovnik bliža oltarju, spremljan od dveh ministrantov. Toda ni spoznala ne duhovnika, ne ministrantov.

Maša je začela. Bila je to tiha maša, kjer ni bilo slišati glasu ustnic, ki bi se pregibale, niti cingljanja zvončka, ki ga je ministrant premikal. Katarina Fontaine je začutila pogled in tajni vpliv svojega soseda, v katerega je nepremično strmela in v katerem je spoznala mladega plemiča Aumont-Cléry, ki je bil nekoč v njo zaljubljen in ki je umrl pred petinštiridesetimi leti. Spoznala ga je na majhnem znaku, ki ga je imel pod levim ušesom in posebno po senci, ki so jo povzročale na njegovem licu njegove dolge črne obrvi. Bil je oblečen v rdečo lovsko obleko z zlatimi obšivki, v to isto, ki jo je nosil na dan, ko jo je srečal v Št. Lenardskem gozdu ter jo zaprosil, da mu dá piti. Ohranil je vso svojo mladost in svojo lepo zunanost. Katarina ga nagovori čisto tiho:

„Gospod, ki ste bili moj dragi prijatelj, Bog vam dodeli svojo milost. Priznavam vam sedaj, ko so moji lasje že beli in sem blizu groba, da mi še nikoli ni bilo žal, da sem vas ljubila... Toda recite mi, moj umrli prijatelj, moj lepi gospod, kdo so ti ljudje, oblečeni v to staromodno obleko, ki danes prisostvujejo tej tihni maši.“

Plemič Aumont-Cléry je odgovoril z glasom, ki je bil bolj slab kot dih in vendar čist kot kristal:

„Katarina, ti ljudje so duše iz vic, ki so žale Boga s tem, da so grešile, kakor midva, v ljubezni do zemeljskih bitij, toda radi tega niso popolnoma ločene od Boga, ker je njihov greh enako kakor najin bil brez zlobe. Med tem, ko so ločeni od tistih, ki so jih ljubili na zemlji, se čistijo v čistilnem ognju vic, kjer trpijo trpljenje osamljenosti in ločitve, kar jim povzroča največje

muke. Njih nesreča je tako velika, da se jih je usmilil nebeški angelj ter zaprosil Boga, da jih sme vsako leto enkrat, za eno uro, združiti v farni cerkvi, kjer smejo prisostvovati maši duhov, držeč drug drugega za roko. To je resnica o tej noči. Ako mi je bilo dano, da te vidim tukaj pred tvojo smrtjo, Katarina, je to nekaj, kar se ni zgodilo brez božjega dovoljenja.“

Katarina Fontaine mu je odgovorila:

„Hotela bi takoj umreti, moj rajni prijatelj, da postanem lepa kot sem bila takrat, ko sem ti dala piti v zelenem lesu.“

Med tem, ko sta se tako na tihem razgovarjala, je hodil po cerkvi zelo star kanonik z bakrenim krožnikom in pobiral milodare od navzočih, kateri so metali nanj zelo star denar, ki je že dolgo izven veljave: tolarje, goldinarje, cekine — padajoče na krožnik brez vsakega zvenketanja. Ko je kanonik pomolil krožnik pred plemiča, je tudi ta vrgel vanj cekin in je padel istotako brezsveto kot ostali zlati cekini in srebrni tolarji.

Nato se je stari kanonik zaustavil pred Katarino Fontaine, ki je počela iskati po svojih žepih, a ni mogla najti niti centima. Ker pa ni hotela odreči svojega daru, je snela s prsta zlati prstan, ki ga ji je dan pred svojo smrtjo daroval plemič ter ga spustila v bakreno posodo. Zlati prstan pa je zazvenel močno kot zvon ob udarcu. Pri tem odmevajočem zvoku pa so izginili naenkrat plemiči, kanonik, duhovnik, ministranti, gospe, plemiči in vsi, ki so bili navzoči; sveče so naenkrat ugasnile. Katarina Fontaine pa je ostala sama v temi.“

Ko je cerkovnik tako dokončal svojo pripovedko, je krepko potegnil iz polne čaše, se nekaj časa zamislil, nato pa je nadaljeval:

„Pripovedoval sem vam to povest tako, kakor mi jo je mnogokrat pripovedoval moj rajni oče, in jaz mislim, da je resnična, ker popolnoma odgovarja običajem in navadam mrtvih, kakor jih jaz poznam. Imel sem izza svoje mladosti mnogokrat opravka z mrtvimi in dobro vem, da imajo navado, obiskovati tiste, ki so jih ljubili na zemlji.“

Ravnokotno umrli, ki so bili skopuhi, blodijski okrog zakladov, katere so v svojih živih dneh zakopali, kakor bi jih hoteli čuvati. Toda to jim nič ne koristi, ker se vseeno čestokrat najdejo zakladi tam, kjer ponoči blodijski duhovi. Sicer pa je pripovedka, ki sem jo ravnokar pripovedoval, dokazana z naslednjim dejstvom:

V jutru po tej tajinstveni noči so našli Katarino Fontaine mrtvo v njeni sobi. Cerkovnik sv. Evlalije pa je našel na bakrenem krožniku, s katerim so pobirali milodare, zlat prstan z dvema sklenjenima rokama. Sicer pa jaz nisem človek, ki bi vam mogel pripovedovati vesele in smešne prigodbe. Kaj, če bi še naročili steklenico vina...“

V Kranj.

Trd in grenak kruh so nam rezali na nemških koroških gimnazijah. Ko smo gledali, kako so drugi jedli pogačo, smo si je želeli še mi slovenski koroški dijaki. Tiho smo si želeli, da bi se raztrgale verige, v katere smo bili vkovani, da bi tudi nam zažareli lepši dnevi, ko bi slišali mili materini jezik raz katedra.

Prišel je preobrat. Veselo smo pozdravljali vzhajajoče solnce naše svobode, ko je razlivalo svojo mirno luč čez naše poljane. Nasprotnikom naše svobode pa se je od svetlobe, ki je nas obdajala, zableščalo pred očmi. S severa so se pripodili temni oblaki. Na koroških tleh je zavil vihar. Nemec je vdrl v naše pokrajine, da zaslužni slovenski Korotan. Puške, strojnice in topovi so peli po naših krajih žalostno, grozno pesem.

V teh burnih dneh je več naših dijakov šlo v Kranj, da bi tam nadaljevali študije. Nekateri so ostali doma, ker se niso več upali na nemško gimnazijo. Nekateri so se vrnili ter preživljali tam težke dneve suženjstva in poniževanja, dokler jih niso rešile hlapčevstva počitnice in jim vrnile zlato svobodo. Tedaj smo našli svoje domove v zarji tiste svobode, po kateri smo tako hrepeneli. Od vseh strani je donela in odmevala spet starodavna narodna pesem. Bil je to čas taborov in shodov. Tudi mi smo se začeli zbirati in spoznavati — saj smo živeli do sedaj ločeni, da drug drugega nismo prav poznali; kajti nemška pest nas je izgnala na vse vetrove. Na sestanku v Šmihelu smo se našli, obhajali smo ga v znamenju združenja in svobode.

Hiteli so h koncu dnevi počitnic! Toda kam naj se obrnemo, ko nam je študij na Koroškem za enkrat onemogočen? In vse je reklo: „V Kranj pojdemo za drugimi!“ Pot pa je dolga, težavna! Jo bomo prevozili z železnico? Naše denarice bi preveč trpele! Ali peš? Zato pa so noge prekratke in kovčegi pretežki! V tej

stiski pa nam je velikodušno pomagal osvoboditelj in varuh slovenske Koroške, naš priljubljeni general Maister s tem, da nam je dal za vožnjo v Kranj na razpolago vojaški avto. G. profesor dr. Rožman in prefekt Dobernik pa sta nam poskrbela v Kranju stanovanje, tako da smo bili sedaj vsake skrbi glede vožnje ali stanovanja in hrane razbremenjeni.

„V ponedeljek, dne 22. septembra, ob 8. uri zjutraj, je avtomobil pripravljen v Dobrlivasi.“ Na to novico smo se začeli pripravljati in v nedeljo popoldne so se že zbirali dijaki v Dobrlivasi.

V Dobrlivasi, dne 22. septembra, ob 8. uri zjutraj. Dijaki so že zbrani pri avtomobilu. Celo noč je močno deževalo in sedaj padajo vmes še snežinke. To je vreme! V dežju in snegu moramo na pot čez visoke Karavanke! Šoferja sta ves čas pri delu. Avtomobil se pokrije s plahto, okinča s cvetjem in zastavicami. Kovčegi — 14 po številu — se spravijo v avto in končno vstopimo še mi. Napravili smo si udobno, kakor smo pač znali. Pogrnilo smo kovčege in sedli nanja, nekateri manjši so si izbrali koticke gori pod streho, kjer so se vlegli. Druga leta smo se vračali čez počitnice peš, z vozom ali z železnico, nikoli pa ne z avtomobilom. Postali smo izredno dobre volje. Avto je začel ropotati in se premikati, med petjem „Lepe naše domovine“ smo zapuščali Dobro vas. Pa smo imeli smolo! Zunaj vasi avtomobil obstoji! Šoferja sta delala in se pehala, da jima je kar lil pot z obraza, nas pa je minevala dobra volja, saj smo se bali, da ne ostanemo koncem konca sredi ceste. Čakati smo morali dve uri, da se je kotel primerno segrel, ko se je petrolej vžgal, smo mogli vožnjo nadaljevati. Prva postaja križvega pota je bila za nami. Dež je bil med tem prenehal, gore globoko doli v dolino je pobelil sneg. Šlo je veselo naprej; za nami so se oddaljevale vasi, mi pa smo prepevali in mahali za nami ostajajočim v pozdrav. Veje, ki so se zgrinjale nad cesto, so trgale cvetje z voza in ga sipale na tla, da se je videl sled, kjer so se vozili koroški dijaki. Pri Miklavcu smo sprejeli na voz še dva dijaka s kovčegi, tako da nas je bilo na vozu vseh skupaj 19: Spredaj dva šoferja in g. župnik Laser, naš spremljevalec do Jezerskega, zadaj pa mi dijaki. Vedno smo videli kaj novega, vedno je bilo fletno pri nas. Vozili smo se med divnimi planinami ob šumeči Beli skozi Železno Kaplo. Cesta se tam naslanja na rob ozke dolinice. Kako živahno je bilo koncem majnika in začetkom rožnika na tej cesti: Topotala je konjenica, korakali vzorni srbski pešci, vozili so se težki topovi, dolga vrsta trenskih vozov in avtomobilov dan na dan. Vse to za osvoboditev slovenskega Korotana! Vidijo se še sledovi vojske: dve od granat poškodovani hiši in tam na travniku pod cesto je med jelšami ob šumeči Beli postlan grob. Slava srbskemu junaku, ki je tamkaj dne 25. majnika dal svoje mlado življenje za osvoboditev koroških Slovencev! Cesta se je jela vzpenjati po hrihu navzgor; v velikih ovinkih ali serpentinah se vije v višino, da avtomobil se lahko premaga tako strmino. Večkrat so nam črede govedi cesto popolnoma zaprle in pozneje smo srečali še več mož s konji, kjer smo se nehote spomnili na naše prefrigane tihotapce, ki spravljajo konje v Avstrijo.

Zadaj za ozko dolino se je pogrezal za nami svet v meglo, prepad pod nami je postajal vedno globlji in jako počasi smo se dvigali h kočam, ki so čepale visoko nad nami v snegu. Snega je naletelo čez noč tukaj v planini precej veliko, da je bila proti vrhu cesta vsaj za ped visoko pokrita z njim. Spet smola! Kolesa avtomobila so se sukala in če se je nabralo pod njimi količkaj več snega, je voz obstal in bolj drčal nazaj kot se pomikal naprej. Kaj takega pač nismo pričakovali! Vendar naša mlada šoferja sta našla ob vsaki nepriliki rešilno sredstvo. Slučajno le smo imeli na vozu verigo, katero je šofer vsakokrat položil pod kolo, tako da je imelo trdno prijemališče. Tako smo se vzpenjali meter za metrom višje; toda še to sredstvo je odpovedalo! Tedaj smo poskakali z voza in z nogami spravljali sneg v stran. To je pomagalo! Tako smo dospeli na vrh prelaza do znamenja, kjer se odpre ob lepem vremenu razgled proti Kranjski. Občudovali smo naša štajerska voznička, ki sta bila oblita s potom in umazana, a vkljub temu celo pot nepopisno dobre volje, kateri ravno se imamo zahvaliti, da smo vse zapreke, ki so se nam stavile, tako dobro premagali.

Navzdol je šlo pač vse drugače! Med potniki, ki so bili prej umolknili, je postajalo spet živahneje, ko smo vedno urneje drveli v dolino. Na Jezerskem smo si odpočili, kjer nam je gostoljubna gostilničarka postregla s čajem, ki se je krepilno razlil po otrplih udih. Kokra je bila od tukaj naprej naša spremljevalka. Imeli smo s seboj številko „Mira“, v kateri se Jezerčani

pritožujejo radi pošte, ki vozi s Kranja samo do bivše kranjsko-koroške meje. Stebru, ki je tvoril nekdanjo mejo, smo prerokovali najgroznejši konec. Poslovili smo se tukaj od naše Koroške, katero smo morali zapustiti v času, ko se bije tam najhujši in zadnji boj za njeno usodo in njene meje. Z „Lepo našo domovino“ smo stopili na kranjska tla, v veseli nadi, da bomo ob našem povratku na Koroško že našli slovenski Korotan zedinjen z Jugoslavijo, priborjen z glasovnico v roki od našega ljudstva. Zdrav Korotan! Sedaj pa je naš pozdrav veljal kranjski zemlji, Kranjicam in Kranjcem, ki smo jih srečavali med potjo. Avtomobil je pel svojo pesem naprej, vedno bolj se nam je bližal naš cilj, zaropotali smo čez železni most, pod katerim se vije globoko doli med skalovjem Kokra, naša spremljevalka. Pod mostom končuje svojo pot in se vrže v naročje bistro Save. Tudi naša pot se je tukaj končala. Med petjem narodne pesmi smo drdrali po razsvetljenih ulicah Kranja...

Taka je bila pot slovenskega koroškega dijaka z letošnjih počitnic. Veselje in dobra volja sta ga spremljala — saj grenkih kapljic še pozneje dosti pokusi. Nesel je s seboj čez Karavanke vročo ljubezen do svoje domovine in naroda, čigar blagor naj bo visoki cilj njegovega dela in stremljenja. O naši koroški dijaški koloniji v Kranju prihodnjic več.

Živel jugoslovanski Korotan!

Skrb.

(Narodna pripovedka iz Roža. Zapisal dr. Josip Šašel.)

Mogočen cesar se je peljal mimo hiše, na kateri je bral napis: „Mi čisto brez vse skrbi živimo.“

Cesar postane radoveden in preišči, kako morejo taki navadni ljudje brez skrbi živeti, ko ima on, mogočen vladar, tolike skrbi na glavi. Zato stopi v hišo in govori z gospodarjem. Ta mu pojasni: „Hvala Bogu, nobene skrbi ne poznam. Založen sem z živežem in pijačo za vse slučaje, zdravi smo vsi in srečo imam v družini in vseh podjetjih.“

Cesar mu odgovori: „Tudi jaz imam skrbi in dobro je, ako se vsakdo seznanja z njo. Zato ti bom naložil skrb in sicer mi moraš v enem letu odgovoriti na ta-le tri vprašanja: Kje je sredina sveta, koliko mesec tehta in koliko sem jaz vreden? Če tega ne uganem, izgubiš vse svoje premoženje.“

Cesar odide, gospodar pa živi zadovoljno dalje in prevdarja, da bo s časoma že prišla pametna misel. Saj eno leto je dolgo. Ali čas je tekkel, misli pa le ni bilo.

Gospodar je postajal zamišljen, prejšnje veselje je izginilo in zadovoljnost je nadomestila — skrb. Zato je dal napis s hiše odstraniti. Leto se je hitro bližalo koncu, uganke pa gospodar ni mogel rešiti vkljub temu, da je o stavljenih vprašanjih noč in dan preiščeval in pri tem popolnoma zmedel.

Nekega dne pride vesel potovalec, vpraša gospodarja, kakšna skrb ga teži, da tako slabo izgleda, in ko mu ta svoje težave pojasni, reče veselo: „Glej ga bogataša v skrbeh. Meni Bog ni dal drugega, kakor bistro pamet in s to pridem po celem svetu, pa me nobena skrb ne užene, ker nimam ničesar izgubiti. Le brez skrbi bodi, cesarju bom že jaz odgovoril, da bo prav!“

Gospodar se je na to zanesel. Potovalca je dobro gostil in ko leto preteče, stopi ta pred cesarja, se izda za gospodarja in odgovori: „Kje je sredina sveta, vprašaj? Nikdo ni zmeril in nikdo ne ve! Toda v Ljubljani stoji lipa, ta je na sredini votla in tam je sredina sveta. Tudi meseca ni nikdo tehtal! Cel mesec tehta funt, pol meseca pol funta in krajec eno unco. Koliko da si Ti vreden? Cesar nad vse cesarje in kralj čez vse kralje je bil prodan za 30 srebrnikov, Tebe pa cenim k večjemu na 29.“

Cesar je bil z odgovorom zadovoljen in je odšel; skrb pa je odšla od hiše.

Pogled v bodočnost.

Ljudi je vedno več na zemlji. Od prve družine pa do 1500 milijonov duš je preteklo mnogo tisočletij, katerih skupen zunanji znak je vedno večje število ljudi navzlic vojskam, navzlic lakoti, navzlic boleznim. Bili so časi, ko je ena teh treh sester izredčila prebivalstvo celih dežel, da, celih delov sveta; potem pa pride spet novo množenje. Možno je, da bi bilo v sto letih polovica več ljudi na zemlji, da bi jih bilo že 3000 milijonov in vse bo morala živeti ravno ista zemlja, samo da bo v mnogih krajih že veliko bolj izžrpana. Porabiti se bo moral s časom vsak košček zemlje za pridelovanje življenskih potrebščin. Danes so še dežele, ki pridelajo veliko več kot porabijo, ki imajo še mnogo neobdelane rodovitne deviške

zemlje in s svojimi pridelki zalagajo kraje s primanjkljajem. Rusija, Amerika, deloma še drugi kraji so žitnice sveta. V istih pa prebivalstvo silno hitro raste in s pomnožitvijo prebivalstva bo prenehalo izvažanje živil. Smer razvoja je od patrijarhalnega gospodarstva k svetovnemu, ki zbližuje narode in jih vedno bolj in bolj veže, tako da s časom drug brez drugega nikakor ne bo mogel živeti. Kitajski zidovi padajo...

Da bo mogla zemlja tem novim milijonom nuditi dovolj življenskih potrebščin, bo moral biti izrabljen zadnji njen košček in vedno boljše se bo morala obdelovati. Zato bo treba dovolj ljudi, ki se bodo z zemljo pečali in vedno bolj bodo morali biti izobraženi v tem delu; drugače bo vedno nevarnost lakote pretila.

Živimo v dobi, ko vse hoče z dežele v mesta. Sin, ki podeduje očetnjava, še ostane na kmetih in njegova izvoljenka, vsi drugi bratje in sestre hite v mesta. Tam jih čakajo ugodnejše življenske razmere. Mogoče, da je sedaj pomanjkanje v mestih večje, pa tudi na deželi moraš pogledati po kočah in se boš prepričal, da je tudi tam ta strah doma. Dejstvo pa je, da dandanes kmečki delavec zasluži dobro hrano, a obleke si ne more kupiti s svojo plačo, kaj šele za starost kaj prihraniti.

V mestih so središča industrije, obrti in prostih poklicev. Razvoj je mogoč tako dolgo, kot bo na razpolago dovolj surovin in pa tudi dovolj močen trg. V doglednem času pa bo temu konec. Za skladišča pa tovarne ne bodo delale, če ne bodo videle v doglednem času odjemalcev. V tem trenutku se bo začel tok iz mesta na deželo — torej nazaj k rodni grudi.

V tem razvoju pa leži mnogo opasnosti. Mestno delo je lažje kot kmečko. Za uspešno kmečko delo je treba tudi znanja. Silno novih sil se bo moralo žrtvovati, da dosežejo v mestjanih voljo in zmožnost do kmečkega dela. V toku z dežele v mesta pa gre spet mnogo znanja v kmečkem delu v zgubo; torej je iz gospodarskega stališča nujno potrebno zaježiti tok z dežele v mesta. Ne s paragrafi in zakoni ampak z ustvaritvijo takega položaja na deželi, da bodo kmečki in kočarski otroci našli na deželi dovolj dela, pa tudi popolno zasiguranje za na stare dni in ob enem možnost, postati prost posestnik, ki ima vsaj toliko zemlje, kot je more obdelovati in je potrebuje za svoje življenske potrebe. Zato je potrebna dobra agrarna reforma. Zemljiška preosnova je mogoča na dvojen način: ali agrarna revolucija, ki tekom prav kratke dobe hoče priti od sedanjih nezdravih posestniških razmer k zdravim ali pa postavnim potom prisiljena revolucija, ki s časoma pripelje k istemu cilju. Iz gospodarskega in družabnega stališča je gotovo druga pot boljša, iz političnega (notranje) pa ima prva pot mogoče svoje prednosti. Pomisliti je treba, da je treba upoštevati krajevne gospodarske in socialne potrebe, ob enem pa možnost novo posestvo oskrbeti z gospodarskim poslopjem in inventarjem. Ob enem je tudi treba misliti, kaj početi z zgradbami grajščin. Nove zasilne hiše bodo naše moči silno izžrpale in za dolgo let ovirale napredek. Stare velike zgradbe pa se ne bodo rentirale in bodo uničile svoje gospodarje.

Pravilo bodi: I. Zemlja je produkcijsko sredstvo. Imeti je sme vsak toliko, kot je more sam s svojo družino obdelovati in je potrebuje za svoj obstoj. Vse drugo se mora odprodati državi, ki potem posestva zopet razdeli, arondira in proda posameznikom po potrebi.

II. Vsak mora svoje posestvo v lastni režiji obdelovati ali pa plačati dvojni davek, če ga da v najem. S tem bi se doseglo, da bo zemlja le delavna priložnost lastnika, ne pa špekulacijsko sredstvo.

III. Prvi kupec posestev je vedno država, ki potem potrebno ukrene, da dobijo zopet družine, ki hočejo in znajo kmetovati, iste v nakup.

Pri primerni sestavi poverjeništvu za agrarno reformo, ki poslušna mnenje vseh krajevnih činiteljev, posebno gospodarske organizacije kmetov in strokovne organizacije delavcev, bi se dala tekom let izpeljati agrarna reforma tako, da bi posamezni posestnik imel toliko zemlje, kot je more s svojo družino obdelovati in je potrebuje za svoj obstoj. Zavedati pa se moramo vedno, kar pravi v letošnjem „Času“ dr. Gosar:

„Za uspešno reformo socialnih razmer na gospodarskem polju je torej nujno potrebno zlasti dvoje: prvič reforma vsega gospodarskega življenja na demokratičnem temelju pravičnosti in enakopravnosti, drugič pa reforma kulturnega življenja, zlasti po mestih in industrijskih krajih. Druga zahteva nikakor ni drugovrstna, manj vredna, temveč jo smatramo za popolnoma enako vredno prvi.“

Bodočnost Jugoslavije ni v političnem demokratizmu, ampak v političnem, gospodarskem in socialnem, ki črpa svojo moč iz načela krščanske pravičnosti in enakopravnosti ne le pred Bogom, ampak tudi pred ljudmi.

Sinčavas. Naša vas v Jugoslaviji napreduje. Imamo polno vojaštva, na kolodvoru je oddelek finančne straže, ki pazi, da se pobira carina. V Sinčavasi je živahno življenje. A nekaj nam manjka, in to je šola. Naši otroci hodijo v Velikovec, Dobrovas in Škocijan v šolo. Ali ne bi bilo mogoče, da bi se ustanovila za Sinčavas posebna šola? Otroci so dovolj. Hvaležni bi bili stariši in otroci. Šolske oblasti in občina, zganite se!

Ahacelj: „Kaj stane „Mir“ v novem letu?“

Behacelj: „En liter dobrega vina.“

Ahacelj: „Tega si pa privoščim.“

Pa je šel na na pošto in poslal

20 K upravništvu „Mira“ v Prevaljah.

Gospodarstvo.

Naše domače gospodarstvo.

II.

Ovce.

Ovčja reja je bila na Koroškem že v davnih časih znana. Toda še le v 18. stoletju so skušali domače ovčje pleme s križanjem požlahniti. Leta 1769. so sklenili, naj se ovčji reji posveča več pozornosti. Vpeljali so velike ovce iz Gorenje Italije (padovanske ovce, ki so nastale iz križane benečanske domače ovce in španske merino ovce). Te ovce so vpeljali na Jezerškem. Na ta način je nastala sedanja jezerska ovca, ki slovi daleč po svetu in je najboljša koroška pasma, in ne bomo pretiravali, če trdimo, da je sedaj ena najboljših ovčjih pasem v Jugoslaviji. V novejšem času so iz transkapijskih step vpeljali na Koroško karakulske ovce, poskušali so jih rediti in križati z jezerskimi ovci. Kako je to uspelo, nam ni znano. Jezerska ovca je visoka in ima lepo volno, ker je potomec padovanskih ovc. Posebno so jo čislali nemški kmetje iz Gornje Koroške, najbolj iz Leške doline. Črni Huber (der schwarze Huber) iz Birnbauma je vsako leto prihajal v naše kraje kupovat jezerske in kapelske ovce. Čez leto jih je potem zredil na planini, na jesen pa jih je z velikim dobičkom prodajal na Francosko.

A tudi na Peci so zredili veliko ovčje pleme. V dvajsetih letih 19. stoletja je general grof Jurij Thurn vpeljal tam na svojem posestvu čredo pristnih merino-ovac. Njegovemu zgledu so sledili nato večji in manjši posestniki v okolici, tako da je bilo na Peci in v njeni okolici v kratkem času 6000 španskih ovc. Pozneje pa so to pleme zopet zanemarjali.

Tako do leta 1890, je bila ovčja reja na Koroškem jako razvita. Iz cele Koroške se je prodalo na leto čez 20.000 ovc v Pariz. Znano je, in zvesti „Mirovi“ čitatelji se bodo nemara še spominjali pisma iz Pariza, ki ga je pisal pred leti dr. Janko Kotnik, v katerem je razlagal, koliko ovčjega mesa Pariz vsak dan pojé. To gre na stotisoče kilogramov. Kdo pa je imel največji zaslužek pri tem? Ali slovenski kmet, ki je ovce redil? Ne. Nemški sosed, ki jih je pokupil in prodajal na Francosko.

Leta 1892. je uvedla Francoska na uvoz ovc veliko carino. Prej je znašala na ovčjo glavo 3 franke, tega leta pa je poskočila na 15 $\frac{1}{2}$ frankov, za 100 kg ovčjega mesa je bilo prej 3 franke uvozne carine plačati, leta 1892. pa 32 frankov.

Vsled tega iz Koroške niso več izvažali ovc in ovčja reja se je zanemarjala. Leta 1900. je bilo na celem Koroškem 106.199 ovc, „Slovenski Korotan“ jih je naštel leta 1910. na Slovenskem Koroškem 34.000. Med Slovenci na Koroškem se je ovčja reja v zadnjih letih povzdignila, ker je prišla spet domača volna in domače sukno do veljave. To bo gotovo še nekaj let trajalo. Radi pomanjkanja goveje živine smo zaklali veliko ovc doma.

Začeni z letom 1873. se je vršilo tudi premiranje ovc. Avstrija je dala 1907 Koroški 2000 kron podpore za ovčjo rejo. Tega leta je bilo tudi premiranje ovc v Pliberku in Železni Kapli. Razdelili so 1060 K premij. V Jugoslaviji imamo dosti ovc, umno gospodarstvo pravi, da je to znak nižje kulture. Pa ni res. Na planinah pride ovca v kraje in popase pašnike, kamor živina ne more. Naša koroška ovca je planinska ovca. — Tudi kmetijska družba za Slovenijo bo morala podpirati ovčjo rejo v koroški Sloveniji. Kmetijske podružnice imajo lepo nalogo, da to izvedejo. Naša pasma se bo prodajala na jug, ker imamo dobro pleme. A iskati bo treba tudi trgovskih zvez s Parizom in z lačno Avstrijo, ki bo vse pokupila, kar je za pod zob.

Najbolj znan ovčji sejem je v Pliberku, tudi v Guštanju je bil na Št. Jurjevo v prejšnjih letih velik ovčji sejem, ko grof Thurn še ni bil pokupil gorskih posestev. — Najbolj pripravne planine za ovčjo pašo so Karavanke. Ni pa res, da je dala ovca Obševi (Ovševi, na nemških zemljevidih Uschowa) ime. Tam se sicer spase veliko ovc, a ime prihaja od olše (jelše), ki tam bujno raste. Zatorej dosedanja razlaga Uschowa = Schafberg ni pravilna. Prihodnjic pa kaj o ovčji volni.

Vesele božične praznike

šelita vsem naročnikom

in čitateljem »MIRA«

uredništvo in upravništvo.

Društvene vesti.

Prevalje. Pri nas se je ustanovila kot odsek izobr. društva „Dekliška zveza“, ki šteje že okoli 50 članic. Dekleta so si stavila za božič nalogo, agitirati in razširjati „Mir“, tako da ne bo hiše, kjer ga ne bi brali.

Prevalje. Občni zbor Katoliškega delavskega društva v Prevaljah se vrši zadnje nedelje v tem letu, t. j. 28. decembra po prvi maši pri Šteklju. K obilni udeležbi se vabijo vsi člani. — Dekliška zveza priredi pri Šteklju na Fari na dan sv. Štefana, ob treh popoldne igro: „Lurška pastirica“ v prid J. S. Z. za božičnico. Ker je čisti dobiček namenjen v prid našemu delavstvu, prosimo obilne udeležbe.

Podljubelj-Borovlje. Boroveljska in ljubeljska skupina J. S. Z. priredita na dan sv. Štefana t. j. 26. t. m. ob 3. uri popoldne v „Delavskem domu“ v Podljubelju shod. Predmet, o katerem se bo obravnavalo v govorih je: sedanji položaj delavstva in njegovo stališče napram draginji. Vabimo vse člane skupine in vse prijatelje našega delavstva.

Zveza ženskih društev. V Velikovcu se je ustanovila v področju Narodnega sveta za Koroško „Zveza ženskih društev“, ki si je stavila med drugim delom tudi nalogo, da skrbi za revno deco. Po posredovanju zveze se prirejajo na naših koroških šolah sedaj božičnice v prid šolskim otrokom. Zveza ženskih društev se je obrnila na slovenske srednje šole in druge činitelje za podporo in odkazala srednjim šolam po Sloveniji po eno ljudsko šolo na Koroškem, za katero je dotična gimnazija, realka ali meščanska šola nabirala božične darove. Tako je dospelo precej darov za božičnice. Moško učiteljske v Mariboru je poslalo 1466 K za ljudsko šolo v Grebinju, državna realna gimnazija v Ptujju je poslala 1610 K, par čevljev, 2 srajci in zbirko šolskih potrebščin za ljudsko šolo v Galiciji, učiteljsko v Cirknici je nabralo 738 K za šolo v Pokrčah, vinorejska šola v Mariboru je poslala 1000 K za šolo v Kazazah, meščanska šola v Krškem je poslala daril in denarja za šolo v Slov. Šmihelu, višja vojaška realka v Mariboru je poslala za koroško božičnico 2838 K 40 vinarjev, 50 K nemško-avstrijskega denarja, 6 ženskih klobukov, 8 predpasnikov, 2 slamnika in 12 kravat. Srednjim šolam na Kranjskem so bile odkazane šole v boroveljskem okraju. Delo ženske zveze je rodilo lep uspeh. Član našega uredništva je bil vsled tega radoveden, in se je nekega dne razgovarjal z odbornicami. Mislil si je, da bo ženska zgovornost vse izdala, pa se je motil. Izvedel je samo toliko, da bo zveza posredovala, da dobe ubogi otroci sčasoma tudi tople zimske obleke in da bo izdajalo žensko društvo tudi svoj list, ki bo haje začel že o novem letu izhajati. Z razgovorom je bil zadovoljen, vljudno pozdravil ter odšel.

Listnica uredništva.

Vidravas pri Pliberku. Vi želite, da bi „Mir“ postal dnevnik, ta želja tudi nam ugaja. Ali pa tudi veste, koliko dnevnik stane? Razširjajte „Mir“, da se bo sčasoma lahko povečal. Za to je potrebno veliko novih naročnikov, ki redno plačujejo naročnino. — *Lovro K:* V prihodnji številki! Hvala!

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tisk tiskarne Družbe sv. Moharja v Prevaljah.

Odvetnik

dr. Boštjan Schaubach

naznanja, da je otvoril svojo pisarno
v Borovljah.

Učenec

15 let star, poštenih starišev, se sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Janko Klun, trgovec,
Kotmaravas.

Ali ste že naročeni na

„**MLADO JUGOSLAVIJO**“?

Naroča se pri Okrajnem šolskem komisarijatu v Velikovcu in stane celoletna naročnina 6 kron.

Gospodarska družba za nakup in prodajo

d. z. o. z. v Ljubljani

podružnica Sinčavas

priporoča svojo veliko zalogo

manufakture,

kakor: sukna za obleke, razne vrste barenta, šifona, triko-perila: srajce, spodnje hlače, nogavice itd.; nadalje: žepne robce, rute, pavole, sukanca (cvirna) itd.; zalogo

svežih mesnih izdelkov:

brunšviške salami, krakovske klobase itd., ter
pristno, staro vino.

Dobavlja razno špecerijsko, kolonijalno in norimberško blago, železnino ter

poljedelske stroje vseh vrst.

Kupuje vse poljedelske pridelke po najvišjih cenah.

Trgovci! Aprovizijski odbori!

Zahtevajte ponudbe!

Učenca

pridnega, poštenega mladeniča katoliških starišev, ki zna dobro slovensko in znabiti tudi nemški jezik, ter želi se priučiti pekovske obrti, sprejme

takoj

Miha Zavodnik, pekovski mojster,
Guštanj, Koroško.

Odvetnik

dr. Viktor Sušnik

naznanja, da je otvoril svojo pisarno
v Pliberku, Guštanjska cesta št. 7.

Naznanilo otvoritve trgovine.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel znano
trgovino z železom

Nikolaj Girardis

Pliberk, Krekov trg št. 22 (prej Glavni trg)

katero sem na novo založil z vsakovrstno železnino, kakor: z orodjem za mizarje, kovače, ključavničarje in črevljarje, z okovi za pohištva, žreblji, žico, s paličnim železom in obročjem, s kuhinjsko posodo, z različnimi vrvmi, s poljedelskim orodjem, stroji itd.

Za obilen obisk se priporoča

Stanko Pečovnik

trgovina z železnino

Pliberk, Krekov trg šte. 22.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavica: K 15.000.000.

Rezervni zaklad: K 4.000.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

**Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.**

Vabilo.

**Hranilnica in posojilnica
za Sv. Lenart pri Sedmih studencih in okolico**

r. z. z. n. z.

vabi zadrušnike na svoj

redni občni zbor

ki se bo vršil

**dne 28. decembra 1919, ob 3. uri
popoldne, v hranilničnih prostorih**

s sledečim sporedom:

1. Čitanje revizijskega zapisnika.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1918.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Odbor.

P. n. krajnim šolskim vodstvom!

A. Mešiček: **Stensko začetnico za nazorni nauk** s slikami in črkami, raznih šolskih knjig v slovenskem in nemškem jeziku iz prejšnje dunajske založbe knjig, kakor tudi raznih pisarniških in šolskih potrebščin nudi po ugodni ceni trgovina knjig in papirja

Anton Umek v Brežicah ob Savi.

Kmetje, ki hočejo

ovčjo volno

drago prodati, naj pošljejo ponudbe na

**J. Oswald, Velikovec
kavarna „Sparl“**

oziroma, naj se osebno tam zglasijo.

Dr. Ferdo Müller

preje odvetnik v Celovcu, ima sedaj svojo pisarno

v Mariboru, Tegethofova cesta 11.

Ima pa skoro vsak teden opraviti v Pliberku in naznani vsakemu na vprašanje dan prihoda v Pliberk.

Čebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč

kupuje po najvišji dnevni ceni

J. Kopač, svečar v Ljubljani

Gospodsvetska cesta 90 (Sp. Šiška).

Kupi „Drava“ Maribor.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov),
tesan les (smrekov, jelkov, borov),
okrogel les (smreka, jelka, bor, mecesen),
bukov les (hlode od 25 cm debelosti naprej),
drva (trda in mehka),
stoječi les v gozdu,
smrekovo skorjo

kupi vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba
Z. O. Z.

v Mariboru.

Kupi „Drava“ Maribor.

Gostilničarji, kavarnarji,
= vinogradniki, pozor! =

Trgovina z vinom Oset & Cajnko Slovenjgradec.

Naznanjava, da imava veliko zalogo najboljših sortiranih vin, kakor: muškatelj, rizling, šipon, burgundec, portugizec, šilhar, pristni ljutomeržan, pekerčan, haložan, bizeljčan ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

Kupujeva iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah.

Se priporoča

Andrej Oset & Franjo Cajnko.

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest praška **Mastin**. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek **Mastin** je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška **Mastin** zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola, da se bolje redi.

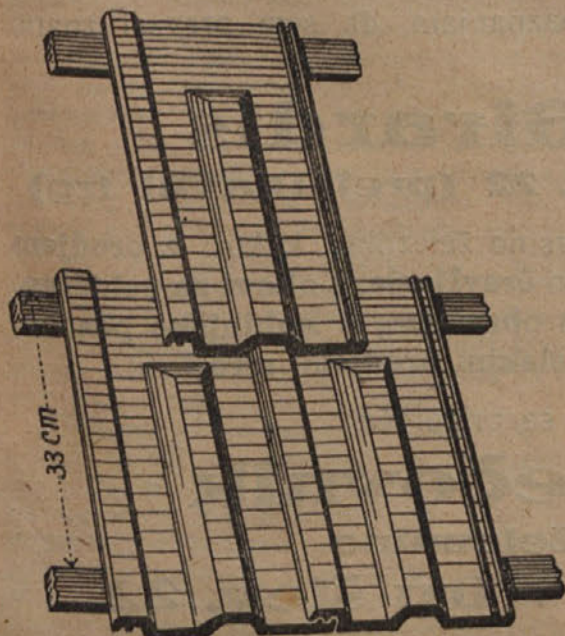
Ako se **Mastin** pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev **Mastina** K 20:50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftamazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpušča je. Pri živini uniči garje 1 lonček 6 K, po pošti K 9:50.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko, zraven rotovža.

Združene opekarne

preje **F. P. Vidic & Komp., Vič – Ivan Knez, Brdo**

nudijo

zarezane strešnike.

Vprašanja na

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana.